

OBSAH

Úvod	7
1. Terminologie – dřívější a současná	9
2. Etiologie – příčiny vzniku ADHD	12
3. Diagnostická kritéria ADHD	14
3.1 Diagnostický postup	17
3.2 Diferenciální diagnostika	20
4. Popis základních projevů ADHD	22
4.1 Základní projevy ADHD v jednotlivých vývojových stadiích dítěte	23
4.2 Porucha pozornosti	27
4.3 Hyperaktivita	30
4.4 Impulzivita	33
4.5 Percepčně motorické poruchy	35
4.5.1 Poruchy motoriky a senzomotorické koordinace	35
4.5.2 Poruchy percepčních a kognitivních funkcí	36
4.6 Poruchy paměti	38
4.7 Poruchy myšlení a řeči	40
4.8 Emoční poruchy a poruchy chování	43
4.9 Shrnutí základních projevů ADHD u dětí školního věku	50
4.10 Vliv ADHD na prožívání a chování dětí	53
5. Možnosti ovlivňování projevů ADHD pomocí výchovného vedení	55
5.1 Obecné zásady výchovného vedení	55
5.2 Nesprávné výchovné postupy	62
5.3 Možnosti ovlivňování poruchy pozornosti	65
5.4 Možnosti ovlivňování hyperaktivity	69
5.5 Možnosti ovlivňování impulzivity	74
5.6 Možnosti ovlivňování poruch motoriky a motorické koordinace	75
5.7 Možnosti ovlivňování poruch paměti, zejména paměti krátkodobé	77
5.8 Možnosti ovlivňování percepčních poruch	82

5.9	Možnosti ovlivňování poruch myšlení a řeči včetně komunikace . . .	92
5.9.1	Komunikace dětí s ADHD	94
5.9.2	Komunikace pedagogů s rodiči dětí s ADHD	98
5.10	Možnosti ovlivňování emočních poruch a poruch chování	103
5.10.1	Řešení výchovných problémů	109
5.10.2	Jak řešit výchovné problémy – shrnutí	130
6.	Ovlivnění projevů ADHD pomocí relaxačních technik	132
6.1	Působení relaxačních technik	136
6.2	Specifika použití relaxačních technik u dětí s ADHD	137
6.3	Obecné zásady pro nácvik relaxačních technik	139
6.4	Kdy a kde cvičíme relaxační techniky	143
6.5	Vlastní relaxační techniky	145
6.5.1	Různé typy poloh pro relaxační cvičení	145
6.5.2	Relaxační cvičení	154
6.5.3	Dechová cvičení	164
6.5.4	Jógová cvičení	171
6.5.5	Hudební relaxace	176
7.	Ovlivňování projevů ADHD pomocí farmakoterapie a kognitivně behaviorální terapie	178
7.1	Farmakoterapie	178
7.2	Kognitivně behaviorální terapie	184
8.	Postavení dítěte s ADHD ve škole	187
8.1	Právní předpisy MŠMT ČR upravující přístup k žákům se specifickými poruchami učení a chování	190
9.	Období dospívání hyperaktivních dětí	196
9.1	Volba dalšího vzdělávání a povolání u hyperaktivních dětí – kariérové poradenství	203
10.	Období dospělosti	217
11.	Klady a zápory hyperaktivity	222
12.	Závěr	227
	Příloha 1 – Bezradník	229
	Příloha 2 – Ukázka pravidel	231
	Příloha 3 – Orientační dotazník pro učitele k ADHD	232
	Příloha 4 – Dotazník pro učitele ke kariérovému poradenství	233
	Literatura	235
	Seznam použitých zkratk	238